

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címezendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy óra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Pénzkérdés az államosításban.

A közigazgatás államosításáról — bevégzett tényként beszélnek már, ezt igazolja azon körülmény, hogy a reform elveitől a száraz számokra tértek át s kezdik mérlegelni, hogy pénzben mennyit fog nyomni az új közigazgatás? Nagyon lényegesnek tartjuk a reform életbeléptetésénél ama tény, hogy a tisztviselői fizetései emeltessenek. Régen követeltük, régen hangoztattuk a fizetések emelésének szükségét, mert az a szent meggyőződésünk, hogy egy ember erejét, idejét meg kell fizetni, hogy teljesen a kitzott feladatoknak teljesítésére használtassanak azok.

A tisztviselőknél oly helyzetet kell teremteni, a melyben, tekintve az élet-fenntartási viszonyokat, anyagi gondok nélkül, vagy legalább is nagyobb anyagi gondok nélkül élhessenek, mert egyseknél úgy, mint nemzeteknél, igaz Bucklenek ama mondása, hogy a szellemi erőknél, az ambícióknál egy kitűzött cél felé való kifejlés és kifejtése csak ott és akkor állhat be, ha az egyén, vagy a nép az anyagi jólét bizonyos fokára emelkedett. Kinek folyton arra kell gondolnia, hogy családja, vagy ő maga mit eszik holnap, az nem fordíthat kellő figyelmet munkájára, az ambíciót a reá bízott teendőknél csak oly mértékig fogja kifejteni, a mely mértékig nyújt anyagi hasznót a felvállalt hivatal.

A multban elég szomorú példa volt arra, hogy mire képes az anyagi gondokkal való folytonos küzdelem; s bizonyára a hivatalos sikkasztások leggyakoribb oka az volt, hogy az illető bűnös nem volt képes megélni amá munka díjazásából, mit mint hivatalnok kapott.

A közigazgatási hivatalnokok fizetése a jövőben, a mint a hírlapokban közzé volt téve, nem felel meg azon társadalmi állás igényeinek, melyet egyes hivatalnokok elfoglaltak s nem felel meg azon munka hozzávetőleges értékének, melyet végezniük kell s ha tekintetbe vesszük, hogy pragmatikával lesznek szervezve a tisztviselői állások, e fokozatos előléptetésben még csak volna valami vonzerő, de mindabban, hogy oly csekély fizetések vannak proponálva, melyek az élet fenntartására sem elegendők a mai igények mellett. Pedig, hogy a közigazgatás javuljon, főleg e két tényezőre van szüksége: a tisztviselői pálya vonzerőjére és a tisztviselők munkásságának és ambíciójának fokozására. Ha többé is fog kerülni az államnak e két tényező megalkotása, nem tesz semmit, sokkal jobban kibírja az állam a negyedfél milliónyi több kiadást, mint a rossz, korrumpált közigazgatást.

Az egyik az állam terheit csak anyagilag teszi súlyosabbá, a másik tönkre teheti az államot és társadalmat anyagilag, erkölcsileg, és pedig úgy, hogy az ily tönköt nem heverheti ki évtizedek alatt és nehéz milliók árán sem.

A tisztviselői közzétett rangfokozatok és az igényeknek megfelelően megállapítandó fizetések mellett tehát nincs szükség arra, hogy egyes megyéket eltüntessenek a térképről, mert a takarékoskodást másképp is lehet eszközölni.

Itt vannak például a járárok arangirozása, a jogtanácsosi állások szükségtelensége, a főispáni intézmény: ezek mind alkalmas eszközök a költségek kevesbbitésére.

A megyéknek megbolygatását költségkímélés tekintetéből feleslegesnek tartjuk, de helytelennek is. Főöslegesen azért, mert egyik megyének a másikhoz leendő beosztása által a járárok területének nagyobbítása állna be, mit el lehet érni sokkal kevesebb veszéllyel, a közigazgatás érdekeire nézve, a jelenlegi megyei területeknek épségben tartásával is.

levő megyék székhelyei teljesen tönkre mennének, holott az állam erősödése és felvirágzásának szempontjából nagyon fontos, hogy a létező városi életet fenntartassanak és fejlesszenek, mert ezzel az állami élet erősödik, a közszellem ébren tartatik s a kereskedelem és ipar több gőcpontot alkothat magának.

Hogy az egyes megyéknek beosztása, valamely kormányzati ágat illetőleg mily helytelen, igazolja ama tény, hogy némely megye oly pénzügyigazgatóságokhoz lett csatolva, hogy adó- és illetékügyei a lehető legrosszabbul vannak ellátva. Ugyan mit nyert ezzel az állam, mit az illető megyék? Nehány száz frtot sem, mert a mit nyerhetett volna néhány hivatalnok fizetésének megtakarításán, elveszti az ügyek elintézésének lassuságán.

Takarékoskodják tehát az állam máshol, de ne oly kormányzati ágakban, melyek az állami élet egészséges menetét alkotják. Az által, hogy az egyik megyét megszünteti, a másikat kibővíti, nem nyer annyit, mintha a jelenlegi keretekben fejlődni hagyja és engedi a már bizonyos fokra felvergődött székhelyeket és városokat — és az ezekben működő és mozgó élet-erőket.

Nem kell sajnálni tehát a közigazgatás reformjának költségeit, ha több lesz is az eddiginél, mert meg fogja hozni a kamatokat!

D. H.

Politikai hírek.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt elnöke a következő sorokat küldte be a lapszerkesztőséghez: Az önkormányzat, illetőleg a tisztviselők választásának fenntartása mellett — nem számítva a megyei és városi törvényhatóságok feladatait — eddig 528 kérvény adatott be a képviselőházhoz. Hány ezer ember írta alá ezeket, azt most még nem mondhatom meg, mert össze kellene adni, de azt igenis mondhatom, hogy vannak a kérvények között nagy számmal olyanok, melyeken több száz aláírás látható, sőt a Debreczenből érkezett kérvényeken, — mint hallottam, nem kevesebb, mint négy ezer ember tiltakozott a közigazgatás államosítása ellen; a hol pedig negyvtízest tartattak, ott szintén ezren meg ezren fejezték ki hasonló érzelmeiket. Azonban bármily tekintélyes legyen is már eddig a kérvények és kérvényezők száma, szükséges, hogy ez a mozgalom tovább folytatassék akkor is, ha — a mit mi ellenünk fogunk — a közigazgatási törvényjavaslat még ezalatt az országgyűlés alatt tárgyalatni fog. Az orsz. függetlenségi és 48-as pártkör (keresési-ut 11 sz.) annál fogva még mindig kész mindazon polgároknak kérvénymintákat küldeni, a kik a végett, habár csak levelezőlapon is megkeresik.

Hármas szövetség és Oroszország. Romániából arról értesítenek, hogy a külügyi költségvetés tárgyalása alkalmából Marazzi őrnagy rendkívül pesszimistikus hangon nyilatkozott a hármas szövetség hadi erejéről egy esetleges francia-orosz szövetséggel szemben. A hármas szövetség eredetileg 30,000 főnyi nagyobb sereggel rendelkezett, ma azonban a hármas szövetség államainak hadi ereje Francia- és Oroszország hadseregeivel szemben 54,000 emberrel van hátrányban. Az utóbb nevezett két állam harci késztettségének mai jelentősége óriási módon növekedett. Szemben ily félelmetes és tulhatalmas ellenfelekkel és tekintettel a német császár fiatalására és heves jellemére, Oroszország valóban nem fonthatja meg eléggé komolyan a fatális szövetség megújítását. Marazzi a ház zajos tiltakozása között kijelentette, hogy Oroszország hadserege háboru esetén nem mérkőzhetik a francia hadsereggel. E beszédet parlamenti körökben sokféleképp kommentálják.

Fúzió.

Budapest május 13

A kormánypart és a mérsékelt ellenzéki pártok fúzióját immár befejezett dolognak tartják parlamenti körökben. Két okból: először, mert más nem marad hátra se gr. Apponyi Albertnek, se pártjának; másodsor, mert az előzetes megegyezés közte és gróf Szapáry Gyula között a központi Egyetemesi

A fúzió fejlődésének történetét minyonmon követtük. Olvasóink legjobban voltak tájékozottak minden mozzanatról, s bár a politikában vannak meglepetések és változások sokszor egy rosszul használt szó előszokta idézni, mégis eddig, a mit írunk, megerősítést nyer az események sora által.

Gr. Apponyi Albert közelebb áll a miniszterséghez, mint valaha smint hogy ő maga mögött minden hidat fölégett, semmi nincs hátra, mint a zászló bevonásával átlépése az eszméit magáévá tett pártba. Ha valami még most feszélyezi, az egyedül pártja.

Ezzel akarja tisztázni az új helyzetet és a tisztított helyzetben eljárásának helyeslését vinni keresztül, hogy erőit fokozza, léphessen a kormánypartba és a kormányra.

A tisztázást nem lesz nehéz végezni, valamint az sem ütközik különös akadályba, hogy pártjának máris megnyert elemeit a fúzióba belevigye.

Lesznek ugyan okoskodók és fontoskodók, hogy saját önzésüknek föltételeit alkutárgyává tegyék, de sem ezek, sem mások többé nem változtathatnak a bevégzett tények erejével föllépő logikán, hogy a mérsékelt ellenzék alól végkép elfogyott a talaj; s be kell lépniük a kormánypartba, mert számukra most már azon kívül sehol sincsen hely.

Azok, a kik a kormánypartban prűszkölnek, majd belenyugosznak a változhatatlan végzetbe.

Talán még Szilágyi Dezső is kibékül a hatalom bírása kedvéért, ha tudni fogja, hogy gr. Apponyi Albert előtt megnyitják a sorompók, melyek között mostanig meddősegre kárhóztatott tehetségeit érvényesítheti.

F-g.

Közigazgatási reform.

A képviselőház közigazgatási bizottságának a vármegyék közigazgatásáról szóló törvényjavaslat tárgyában elkészített és a képviselőház elé terjesztendő jelentéséből tegnapi lapunkban foglaltak kiegészítéssel közöljük a jelentés befejező részét, mely így szól:

Megnyugvással vette tudomásul továbbá a bizottság a miniszterelnöknek azt a nyilatkozatát, hogy a kormány a közig. bíróságról szóló törvényjavaslatot, mely máris munkálban van, a jövő őszi ülészekon benyújtani szándékozik és összes befolyását oda fogja irányítani, hogy az minél előbb törvény erejére emeltesse, és hogy a kormány szándéka az, miszerint a közigazgatási bíróságról szóló törvény a vármegyeyi közigazgatás rendezéséről szóló törvényvel egyidejűleg lépjen életbe.

Nagy súlyt fektetett továbbá a bizottság a most tárgyalás alatt levő ezen törvényjavaslatra szemben a választási szabadság követelményeinek kielégítésére, a mely szempontból megnyugvással fogadta ugyan e törvényjavaslatnak azt a rendelkezését, hogy a tisztviselő azon területen, melyre működési köre kiterjed, mint képviselő meg nem választható de ennél még tovább menő rendelkezéseket is hoz javaslatba abban az irányban, mely az állami tisztviselőket, az őket megillető honpolgári jogok épségben tartása mellett, a választási mozgalomban való tüntetesszerű részvételtől eltiltja; egy másik új szakaszban foglalt rendelkezés által pedig a központi választmányt, melynek eddigi elnöke hivatalos állásánál fogva az alapján volt, jövőre felruházzandónak véli azzal az eddig nem birt jogkörrrel, hogy elnökét a saját kebeléből választassza.

A fegyelmi törvényvel kapcsolatos kérdések tárgyalásába a bizottság nem bocsátkozott mert a miniszterelnöknek annak egy törvényjavaslat indoklásában foglalt, valamint a bizottság előtt is kijelentett nyilatkozata szerint a fegyelmi eljárásra vonatkozólag, e közigazgatási reform-akció tervezeti kerestülvíteli során, külön törvényjavaslat fog a törvényhozás elé terjesztetni; egyelőre megnyugvással járul a bizottság a kormány részéről javasolt ama rendelkezéshez, hogy már e törvényjavaslat 13. §-ának kiegészítésül vétessek fel az a szabály, hogy a hivatalvesztés fegyelmi uton csak minisztertanácsi határozat által mondható ki.

Áttérve a törvényjavaslat ez elvi alapjainak kifejtése után a tisztviselői hatáskörök rendezésének kérdéseire, a bizottság teljesen magáévá tette a törvényjavaslat álláspontját és csakis a főispánnak az önkormányzati testületekkel szemben való hatáskörének megállapításában tört el némileg a javaslat álláspontjától, a mint ez a bizottság által be-terjesztett szöveg 46. 47. és 138. szakaszainak, az eredeti javaslat 41. és 42. szakaszával való egybevetéséből kitetszik.

A mi pedig a főispánnak főnöki jogkörét illeti a közigazgatási tisztviselőkkel szemben, a bizottság csakis az e törvényjavaslat

intencziója szerint öt megillető felügyeleti és ellenőrzési jogkörnek pregnansabb kifejezésére szorítkozott.

A tisztviselők közvetlen alárendeltségi viszonyának a törvényjavaslatban foglalt egy-éses rendezése kétségtelenül egyik legfőbb előnyét képezi ez újabb szervezésnek, a melynek keretében azonban a főispán felügyeleti és ellenőrzési jogkörből kifolyó rendelkezési joga korántsem foglalja magában a szakfőnökök intézkedési jogkörét, a mely tekintetben a főispán a bizottság szövegezése szerint 46. §. c) pontjában foglalt korlátokon belül, azoknak csakis oly közérdeklő intézkedései ellen élhet felterjesztéssel az illető miniszterhez, melyeket törvénybe, szabályrendeletbe, vagy állami közérdekre ütközőknek tart.

Az egyes tisztviselői hatásköröket érintő és e törvényjavaslat módosításaitól eltérő kevésbé jelentéktelen módosítások ajánlását az alább következő részletes indoklás keretében terjesztvén a t. ház elé, — ez általános jelentésében a bizottság csak annak a helyeslésnek kíván kifejezést adni mellyel a kormány a szolgabíró hivatalok személyzetének szám- és szakszerűség szempontjából való erősbebitésére irányzott javaslatait fogadta.

Végül még a közigazgatási bizottságnak tervezett átalakításáról kíván a bizottság ez általános jelentés keretében röviden megemlékezni. A közigazgatási bizottság intézményét, a mely eddig is az önkormányzat és az állami adminisztráció között életképesnek bizonyult kapcsolatot képe zett, jövőre is fentartandónak tartjuk, annál is inkább, mert minden szerves közigazgatási törvényünk: a gyámügyi, közegészségügyi, az adókezelés közmunkajogi, ipartörvény, vízjogi erdőtervény, rendészet stb., szóval tehát az egész vonalon nemcsak az önkormányzat szűkebb, hanem az állami adminisztrációnak legkiterjedtebb körében is az önkormányzati elem közrehajtása az intézmény utján érvényesül.

E szervezetnek változtatása elkerülhetlenné tenné összes közigazgatási törvényeinknek átalakítását; de ennek szükségét sem bozza magával az a körülmény, hogy az eddig részben választott tisztviselők helyébe is kinevezett tisztviselők fognak lépni.

A bizottság mindazonáltal annak a körülménynek tekintetbe vételével, hogy a közigazgatási bizottságnak eddig részben választott tisztviselőkből álló tagjai, habár hivataluknál fogva voltak e bizottság tagjai, mégis választóiknak megbízottjaiként voltak tekintetűk — szükségesnek tartotta a tisztviselők kinevezetése folytán e bizottságban az önkormányzati elemek képviselőinek erősbebitését. Már maga a törvényjavaslat is igyekezett ezeknek a követelményeknek megfelelni a választott bizottsági tagok számának fölemelése által, de a bizottság még a kinevezett tagok számának megfelelő apasztása által is törekedett, a kormány hozzájárulása mellett, az önkormányzati elemeknek befolyását még hatékonyabban emelni.

Azt, hogy a közigazgatásnak annyira elágazó, különböző szakképzettséget és tapasztalatot igénylő hatásköre folytán a törvényjavaslat szakosztályok szervezésével igyekszik a közigazgatás különböző ügyágainak követelményeit kielégíteni — a bizottság helyes megoldásnak tartja, melyre már az intézménynek eddigi organikus fejlődése is utalt, az által, hogy a közigazgatási bizottságnak jelenlegi szervezete mellett is meg voltak törvényeinkben megjelölt albizottságai: de e szétosztás mellett a közigazgatás összes ügyágiban megkívántató egyöntetűség biztosítása szempontjából czelszerűnek találta a bizottság, az alispánnak az összes szakosztályokban leendő tényleges részvételét biztosító rendelkezések javaslatba hozását.

Közigazgatás a pénzügyi bizottságban.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnapi tartott ülésén tárgyalás alá vette a vármegyeyi közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslat pénzügyi részét.

Perczel Dezső a közigazgatási bizottság előadója kijelenti, hogy e bizottság a kormány által idevonatkozólag bemutatott kimutatások tárgyalásába nem bocsátkozott, azokat egyszerűen tájékoztató előterjesztésnek tekintvén, azokra vonatkozólag határozatot nem hozott, tilletes megvitatásukat a pénzügyi bizottságnak hagyván fenn.

Gajári Ödön előadó a kormány előterjesztését két szempontból véli megbírálni: az a tényleges állapotok azon változások szempontjából, melyeket az új rendszer maga után fog vonni. Szólv mindkét szempontból részletesen ismertetvén az előterjesztésben foglalt kimutatásokat, kiemeli, hogy az egész reform végrehajtása 1.642,000 frtba kerülne. Szólv egy a fizetéseket, mint egyéb járandóságokat a tényleges viszonyoknak megfelelően látja s azt találja, hogy a szerzett jogok tiszteletben tartatnak s azon nézetben van, hogy a miniszterelnök előterjesztése hozzávetőleg hiven kifejezi a pénzügyi szempontból a reform folytán előálló helyzetet. Kérdi

azonban, hogy 1895-ig tisztviselőkkel szemben miként fog alkalmazást nyerni a fizetési rendszere, s vajjon a kormány olybaveszi-e a fizetéseket, melyek végleg megállapítottaknak tekintendők.

Gróf Szapáry miniszterelnök úgy tekint az előterjesztést, mint a mely a kormányt s a törvényhozást tájékoztató öhajott az iránt, hogy a reform folytán miú költségtöbblet fog előállni.

Eötvös K. tekintettel arra, hogy a kormány eredeti törvényjavaslatán a ház köz-igazgatási bizottsága melyre ható változtatásokat tett, kéri a tárgyalás elhalasztását addig, míg a közigazgatási bizottság jelentése ki lesz osztva.

Gr. Szapáry miniszterelnök megjegyzi, hogy a közigazgatási bizottság személyes kérdésekre s állásokra nézve a kormány törvényjavaslatán semmi változást sem tett. — Gajári, Horánszky, Falk, Pulszky A., gróf Desseffy és Perczel közigazgatási bizottsági előadó felszólalásai után a bizottság a halasztási indítvány mellőzésével tárgyalás alá vevődnek határozta a költségekre vonatkozó előterjesztést.

Pulszky Ágost kérdésére gróf Szapáry Gyula miniszterelnök azon nézetének ad kifejezést, hogy a megyék által közigazgatási célokra eddig kivett pótdadók, melyek egy is csekély mérvűek a közigazgatási költségek fedezésére jövőre igénybe vehetőnek nem véli.

Pécskai Gaál Jenő a miniszterelnök azon kijelentése után, hogy a fizetési fokozatok még nincsenek végleg megállapítva, nem véli a reform pénzügyi oldalát kellő alaposággal megítélhetőnek. Csak annyit látható, hogy a reform valami nagyon sokba nem fog kerülni s belőle elviselhetetlen terhek nem hárulnak az országra. A bizottság részéről ki lenne mondandó, hogy elvárja, miként a kormány bizonyos idő alatt oly előterjesztést fog tenni, melynek alapján biztosan meg lesz ítéltel a reform pénzügyi oldala.

Horánszky kíváncsnak tartja annak kimondását, hogy ha az új szervezet konzolidálva lesz, a tisztviselői javadalmazások s a tisztviselők osztályozása törvény által lesznek szabályozandók. A mi a költségeket illeti — szólv tisztában volt mindig azzal, hogy a reform költséggel fog járni, a kérdés csak az, hogy nem olyanok-e a költségek, melyek az országra jelen pénzügyi helyzetében elviselhetetlen terhet róának. Szólvának az ellen nincs kifogása, hogy a háznak oly jelentős tételesek miként az előterjesztett költségkimutatás nagyban és egészen a reformnak megfelelő, csak is a fizetések némi aránytalanságára figyelmezteti a kormányt s arra, hogy az alsóbb fizetési kategóriákban is oly fizetések létesítsenek, melyek legalább a megélhetést biztosítsák.

György Endre nem tartózik a reform alapeszméjének hívei közé, de tekintve, hogy a szerzett jogokkal az előterjesztés teljesen számol, azt a mai viszonyok közt kielégítőnek tartja. A jelentésben az lenne kimondandó, hogy a bizottság meggyőződött arról, hogy a kimutatás szerinti költségek a reform életbeléptetésére elégségesek lesznek.

Falk a részletekbe való mélyebb bebo-csótkozás mellőzésével azt véli a jelentésben kimondandónak, hogy a bizottság meggyőződött arról, miként a reform költségei olyan elérendő czéllal, mint az ország pénzügyi helyzetével kellő arányban állanak, minélfogva a bizottság a törvényjavaslatot pénzügyi szempontból is elfogadásra ajánlja.

A bizottság hozzájárul ahhoz, hogy a jelentés konkluzója ily értelemben állapítsas- meg, kiemelendőnek határozván a jelen- lentésben azt is, hogy a kimutatás szerinti költség-többlet nem tisztán a politikai adminis- tráció körében áll elő s nem csupán a közigazgatás reformjának következménye, hanem nagyrésztben a nélkül is mellőzhetetlen beállott volna.

Grünwald Béla öngyilkossága.

Pataki Bernát hírlapíró, a „Pester Lloyd” párisi levelezője, a ki — mint említettük — Grünwald Béla holttestét a Morgueban agnoszkálta, kimerítő részletességgel mondja el egy május 10-éről kelt levélben, mint sikerült neki Grünwald holttestét agnoszkálni.

E levélből átvesszük a következő részleteket:

Budapestről a mult héten Grünwald fö- lől számos tudakozódó levél érkezett Párisba, a többiek közt a főkonzulátushoz is. E tudakozódások alakja azonban korántsem árult el oly nyugtalanságot, hogy helyesnek látszott volna a rendőrségnek való följelentéssel a diszkreziót megsérteni. Csupán arra szorí- koztak tehát, hogy a szállodákban tudakozó- tak Grünwald után.

E kutatások csak annyit eredményez- tek, hogy Grünwald valószínűleg „Bartfeld” alnév alatt tartózkodik Párisban. Egy másik verzió azt is tudta, hogy Grünwald a „Hotel du Louvre”-ban vett lakást, a mi valószin- leg onnan eredhetett, hogy a nevezett száll- odában „Grünwaldné” asszony címére leve- l

lek érkeztek, de később kintt, hogy a levelek Pétervárról jöttek és az illető asszony Oroszországba való.

Dr. Fauvel Károly, a jeles gégeorvos, kitől Grünwald egykor orvosi tanácsot kért, Patakinak már valamivel bővebb fölvilágosítást nyújtott.

Fauvel több részletet olvasott fel előtte abból a levélből, melyet gróf Apponyi Albert április 27-én hozza intézett, azokat a részleteket t. i., melyek Grünwaldra vonatkoztak.

Fauvel feleltélel elcsodálkozott, midőn Apponyi Albert gr. leveléből megtudta, hogy Grünwald arról értesítette őt, hogy ő (Fauvel) nem sokára operációt végez rajta, de még inkább, midőn Pataki elmondta neki, hogy a magyarországi lapok már az operáció megtörténte felől is írtak. Tény, hogy Fauvel körülbelül egy éve nem látta már egykori pacienst és Grünwald bizonyára azért írta Apponyinak, hogy Fauvel nem sokára operálni fogja, hogy budapesti barátai előtt elítéljék helyzetét, tartózkodási helyét és szándékait. Apponyit Grünwald levele nagy mértékben nyugtalanította. Ezért is írja említett levelében Fauvelnek:

„Mindezen részleteket azért írom, hogy számtalan klense közt ismét emlékébe idézzem azt a férfit, a kiről önnel beszéltem akor. Bocssáson meg, a miért oly drága s oly jól felhasználhat idejéből néhány pillanatot elrablok. Nagyon komoly okok kényszerítettek arra, hogy őnt fárasztam. Egy idő óta Grünwald barátom levelei oly sötét melancholia s oly teljes benső rázkódás nyomait viselik magukon, hogy állapota a legkomolyabban nyugtalanít. Mióta Mentonot elhagyta, mindent elkövetett, hogy elvesztett nyomat. Tudom, hogy április 24-én Párisban járt s azt hiszem, hogy most is ott van, de sem azt nem tudom, mely szállodában, sem azt, hogy mily néven vett ott lakást.

És éppen ezért fordulok az ön ember-szeretetéhez. Valószínű, hogy Grünwald ur önhöz fog folyamodni orvosi tanácsért. Tudja meg kérem leckeimről, talán egyik szolgálja észrevételül követhető. Mindezt természetesen úgy, hogy ez intézkedéseimről neki még sejtelmé se legyen, mert ha ezt sejtene, közvetlen katasztrófától tartok. Ha oly fontos munka vissza nem tartana — mely miatt Budapestről még egy 24 órára sem távozhatom — akkor már rég magam mentem volna Párisba. Minthogy ez lehetetlen, tehát tartózkodás nélkül az ön jószágához fordulok, mely éppen oly ismert, mint tudomány. Egy emberélet megmentéséről van szó és különösen oly emberéről, kinek annyi kiváló érdeme van...”

E levél vétele után Fauvel természetesen azonnal arról értesítette Apponyit, hogy Grünwald egyáltalán nem volt nála.

Ezután a párisi rendőrséget kereste fel Pataki, de itt sem tudtak semmit Grünwald holtartózkodásáról, vagy esetleges öngyilkosságáról. A feltalálás minden reménye nélkül kereste fel Pataki a Morguet. A szakadó eső daczára nagyszámú és éppen nem válogatott vasárnapi közönség kereste fel a hosszú korridort, melyet üvegfallal zár el, mely mögött két sorban fekete márványlapokon nyugszanak az utolsó napokban feltalált és addig nem agnoszkált hullák. A bűnös tömegben, sok asszony, leány, sőt kis gyermek is volt, kik a retentő látvány korlátlan nyilvánosságát jól kihasználják. A folyosó közepén álló oszlopok üveg és keret alatt voltak láthatók a kiállított hullák fotográfiai, és akárhány szülő akadott itt, ki kis gyermekét felemelte, hogy ez is megtekinthesse a fényképeket. Az esős idő és a nagy tömeg miatt az üveg-lapok, melyek mögött a kitett hullák fektettek, annyira elhomályosultak, hogy lehetetlenség volt a hullák szabatos megtekintése. Az irodába mentem tehát s eladtam jövőrelem célját. Egy igen intelligens hivatalnok,

ki egy listában lapozgatott, vette tudomásul adataimat s midőn kérdéseire megjegyeztem, hogy a keresett férfi mintegy 50—55 éves lehetett, gondolkozni kezdett. Majd kis szünet mulva csak annyit kért: „Mily betű himzés lehet az illető fehérmintájában?” És midőn én azt válaszoltam: „Valószínűleg G. B.”, kijelenté, hogy a 349. számú hulla tényleg a mondott ismertetőjellel bír. A tisztviselő azonnal eltávolította a hullát a kiállításból s én két felügyelő kíséretében egy külön hullakamarába mentem.

Az érthető igazatosságot — írja Pataki — mely e komor, s mindenkor csak nyitott ablakok mellett járható helyiségben erőt vett rajtam, csak az iszonyat fokozhatta, midőn első pillanatra felsírnem kellett Grünwald Béla semmit sem változott arcvonásait. „C'est bien lui” szavaimat a felügyelők látható elégtelenséggel fogadták. Hogy igazatosságotan lelküdjem, kiléptem a halottas kamrából, hogy a nyitott ablaknál, néhány méternyire a Szajna tükre felett friss levegőt szívjak, és a felügyelők vissza akartak vezetni az irodába, hogy egy jegyzőkönyvet írjak alá, midőn kértem őket, hogy engedjék meg a hullát újra megtekintem. És meggyőződtem róla, hogy nem volt káprázat.

Mily gyakran hallottam és láttam Grünwaldot a képviselőházban, Budapest sétáterein, a gyorsforgatban és a „Pester Lloyd” szerkesztőségében egy nagy beszéde után, melyet lefordítanom alkalmam nyílt. A beszédes ajk zárva volt, összebe játszó vörös bajszával árnyalva, az ált sűrű hegyesen vágott ugyanoly szakkáll fedte. Midőn a felügyelő a magasságban fekvő fejről és kerek fekete kalapot leemelte, láthatóvá lett a fej kopaszsága és a jobb halántékon két kis veres pont; a két lösebb. Két másik nagyobb seb a kopasz koponyán megjelölték azt a helyet, a honnan a revolvergolyók hihatóltak.

A felügyelő eltávolította a sötét felöltőt és a jaquet-kabátot, mely a meztelen felsőtestet betakarja; véres ingén volt látható a két betű: G. B. Különben minden ruhadarab véres volt, minthogy a holttestet véreben fekvő találták. A hulla lábánál hever a revolver, a gombos cipő, üres fekete bőrtárcsa kicsiny fekete bőrszékény mindössze egy 5 frankos, egy frank négy sous tartalommal. Továbbá egy Mária Terézia tallér, egy csipetű s egy négyágú tollkés. A revolverben még négy töltés volt, a hiányzó másik két golyó a nemes férfi életét oltotta ki.

Az irodában visszatérve, megtudta Pataki hogy a hullát e hó 5-én reggel 3 órakor találták, s hogy a halál május 4-ének éjjelén fél tizenkét órakor következett be. Öt napig fektült tehát a Morgueban.

Megsebesített trónörökös.

Az orosz trónörökös ellen Japánban elkövetett merénylet oka még most sincs eléggé tisztázva. A tudósítások részben eltérnek egymástól, részben pedig ellenmondók, annyira, hogy még a sebesült kisebb vagy veszedelmes voltával sem lehetünk teljesen tisztában. A pétervári táviratok — mint előre gondolni lehetett — természetesen szépitik, enyhítik a dolgot s nem igen találak hitelt sehol.

Beszélnék fanatikus japáni papról, ki az orosz trónörökösöt azért támadta meg vérszomjas karddal, mert a szent Kiotó városában olyan helyre lépett, a hova idegennek nem szabad tennie a lábát. Beszélnék fanatikus rendőrrel is, kit ugyanilyen ok birt a véres tette. De éppen a pétervári táviratok konstataják, hogy a merénylet nem is Kiotóban történt, hanem Otsában. A hol így profanáció alig fordulhatott elő.

Beszélnék továbbá elmezavart rendőrrel is, és folyvást tartja magát az a verzió, hogy rendőrnök öltözött orosz nihilista kö-

vette el a merényletet, a mit hihetőnek tűnt föl az a körülmény is, hogy a trónörökös ellen már indában is kísérletet meg merényletet. Az sem lehetetlen egyébiránt, hogy orosz kéztől felbérlet japáni ember tört a czarevics életére. A hivatalos pétervári távirat így hangzik:

A trónörökös-nagyherceget Otsa japán városban május 11-én egy alsóbbrendű rendőrszolgálat kardvágással megsebesítette. A gonosztevő második csapást is akart mérni a trónörökösre, de még mielőtt ezt megtehette volna, György görög herceg bottal lettötötte. A sebesült könnyű s nem ad okot aggodalomra. A trónörökös maga küldött egészségügyi állapottól megnyugtató táviratot; utját programváltoztatás nélkül szándékozik folytatni.

Angol lapok sangai jelentése szerint az az ember, ki a merényletet elkövette, elmebeteg japáni rendőr. A merénylet után a császár és a miniszterek haladéktalanul Kiotóba siettek, hogy a czarevicsnek megmeneküléséhez szerezését kívánják.

Londoni értesülések szerint a merénylet tettese állítgat orosz nihilista, ki a trónörökösöt egész utjában mint a csendő követte. Berlinben is azt beszél, hogy a merénylet orosz forradalmárokból bérlet, kik már az utazás kezdete óta konspirálnak a trónörökös ellen. Egy lap, mely e gyanúnak kifejezést ad, következőleg nyilatkozik: Tekintve azt a precízidőt, melylyel japán orgyilkosok dolgozni szoktak, az officiózus jelentés aggodalomkeltő. A czarevics egészségügyi állapota nem a legjobb; gyöngye testalkatú és ideges rohamokban szenved.

Mint Bécstől jelentik az orosz trónörökös ellen elkövetett merényletről csak az éjjel kaptak távirati értesítést Tokióból. A távirat angol nyelven röviden azt tartalmazza, hogy Miklós nagyherceg ellen tegnapelőtt délután Otsában egy fanatikus merényletet intézett. A nagyherceg a távirat szerint súlyos, de nem életveszélyes vágást kapott a fejére. A délután folyamán Watanabe Hiromoto, japáni követ az orosz követéségi palotába ment, hogy ott a merényletről közlebbi adatokat szerezzen, de oda részletes felvilágosítások nem érkeztek.

Szerdán éjjel érkezett táviratok a következőkkel jelentik:

Berlin, máj. 13. Az orosz nagykövetséghez közel álló körökben határozottan azt állítják, hogy az orosz trónörökös ellen elkövetett merénylet egy fanatikus ember műve volt, a ki vallási érzelmében érezte magát megsértve. Forradalmi törekvéssel a merénylet nem lehet összefüggésbe hozni. Néhány lap azt írja hogy a merénylet orosz nihilisták bérleték fel.

Tokióból Párisba érkező hivatalos táviratok szerint az orosz trónörökös nagyherceg a Divatot áthajózta és Kiotó felé utazva Otsa helységbe érkezett. A merénylet, egy alsóbbrendű rendőrigényből, fanatikus rohamban követte el. A seb három hüvelyk hosszú de nem mély. Miután bekötötték a sebet, a trónörökös nagyherceget külön vonaton Kiotóba utazott. Más oldalról japán forrásokból eredő hírek szerint a seb jelentéktelen.

Standard értesülése szerint az orosz trónörökös ellen elkövetett merényletnek semmiféle politika háttere nincs. A merénylet színhelye Otsa kiránduló hely volt, melyet sok turista meg szokott látogatni Otsa a Bivaa-tó mellett, Kiotótól mintegy 6 mérföldnyire fekszik.

A merényletet egy Csuda Sanchez nevű japáni rendőr követte el. Kardjával a czarevics fejére vágott, de nem sebezte meg életveszélyesen, mert a trónörökös nyári sisakja a vágást gyengítette. A seb mintegy 8 cm. hosszú, de nem mély. A trónörökös kíséretével azonnal visszaindult Kiotóba, a hol gondos orvosi ápolásban részesült.

Nem mehetek addig míg ő nem kívánja vagy nem szólít fel, hogy látogassam meg mondja Dorka szeliden.

Lehet hogy Dorka önféjű, de kedélye tökéletes, s e keserű megjegyzésre nem ad éles választ.

— Nevelésének láttuk az ajánlatom, hogy saját birtokodra kísérőnek ajálkazzam, de bár mikor kívánsz Fladdenbe menni a rendelkezésre állók mondja Bryán feszesen.

Határozott hidegség állott be közöttük abból a hő szerelemből származó hidegség, mely nem elégzik meg kevesebbel mint teljes egyetértéssel.

— En nem megyek Fladdenbe, ha édes anyád látni akar az ő házába megyek és köszönöm Bryán, de nincs szükselem kísérőre mondja a leány.

A hogy tetszik. En nem kívánom a társaságomat read erőltetni. Természetes, hogy anyam látni kíván! Miért kételkedsz ebben?

— Csak azt akarom mondani, hogy nem tudok elmenni hozzá addig, míg meg nem győződöm róla, hogy a Halling Dorka jó szándékát tekintve véve, a Holt Mari bohó stragáját meg fogja bocsátani.

— En nem tudom megítélni, hogy ilyen körülmények között egy asszony miképpen érezhet. En csak azt tudom, hogy mit érez egy férfi mondja Bryán oly különös kangsúlyozással mi azt jelenti. „Még több mondani valóm is van, de megvárom, hogy kérdezz.”

— Mit érez a férfi? Kérde Dorka.

— Azt érzé — válaszolja Bryán mely felindulással, hogy te a becsület és nagylelkűség mint kepe vagy s a magad kárát számba sem véve, hogy az a férfi akit sajnálasz és az egész családja vissza kaphassa azt a mi a te képzeted szerint jogosan őket illeti — te még enmagadat is kész vagy feláldozni. Ez az a mit a férfi érez.

— Bryán, midőn a község földjén a ködben megtaláltam.

A japáni császár és minisztere azonnal Kiotóba siettek, hogy személyesen fejezzék ki sajnálkozásukat és részvétüket a trónörökösnek. Azt hiszik, hogy a merénylet örült.

Szolnok-Doboka megye állandó választmányából.

Deés, 1891 május 9.

Megyéinkben is végre megindult a kezdetben csak magánkörökben megbeszélés tárgyát képező kérdés: a megyei önkormányzat fenntartása vagy az államosítás behozatala felett a politikai diskussió.

Ez a jövőre jogtörténeti fontossággal bíró kérdés végre mozgásba hozta a mi politikai életünket s a szétforgácsolt, egymástól önállóan és elkülönözött elő barátjait a megyei önkormányzatnak a cselekvés terére hívta.

Előzetes értekezletek után megállapodtunk abban, hogy addig is, míg az önkormányzat mellett véleménynyilvánítás érdekében a megyei közgyűlés tagjai között a mozgalmat megindítjuk, az állandó választmányunk autonómista tagjai közül legalább azok, kik e gyűléseken rendszeresen megjelenni szoktak, foglaljanak állást és terjesszenek elő már az állandó választmánynak egy határozati javaslatot.

A hamarosan és csak a deési és közeli érdekeltekből összehívott értekezlet, a melynek tagjai voltak gróf Kornis Viktor, gróf Vass Béla, Hatfaludy József, Rettégi Sándor, Czetz Kálmán és dr. Bónis Árpád megállapította az előterjesztendő határozati javaslat alapelveit, megbízta dr. Bónis Árpádot annak megszerkesztésével és az állandó választmány elé terjesztésével.

A főispán által legutolsó tárgynak kitűzött társamegyék átiratát (Szathmár és Somogy az államosítás, Alsó-Fehér az önkormányzat fenntartása mellett) a kormány közgazdasági javaslatát felett felolvasztván s megyei főgyűző előterjesztvén a határozati javaslatot — egyszerű tudomásul vételt ajánlván mindenikre, megkezdődött a tulajdonképeni vita.

Dr. Bónis Árpád az idő előrehaladtására tekintettel rövid, markans vonásokkal írja le az új törvényjavaslat káros következményeit, a tervezett reform szükségletességét, egyúttal figyelmeztetve arra, hogy ha a javaslatot egyszer elfogadjátok, többé kárösszaga esetén is a régi alapra visszatérni nem lehet, minthogy a kinevezett tisztviselők nyugdíj igényei oly nagy magánjogi kötelezettséget rónak az államra, a melyet az állam egy újabb reformért nem vállalhat magára s a netalán visszaállítandó municipiumok pedig átvenni képtelenek.

Tehát a nálunk szokásos kísérletezés a törvényalkotásban e téren nem alkalmazható. Felolvasta ezután a következő határozati javaslatot:

Határozati javaslat.

Tekintve, hogy az állami közigazgatás megvalósítását célzó törvényjavaslat állami alapelveinknek egyikének megváltoztatását tartalmazza s nemcsak ily fontos az állami élet elsőrendű szükségletéről szóló, de bármely más csak lényegesebb életviszonyról szóló törvényjavaslatnál rendes parlamenti viszonyok között a választó kerületek véleményeiket kell nyilvánításuk s ez elsőrendű kérdésben ma napig sem történt meg, a képviselőház e törvényjavaslat tárgyalására a szükséges programszert megbizással nem bír; tekintve továbbá, hogy csak az önkormányzat mellett tartjuk lehetőnek az amugy is hanyatlóknak indult politikai élet lüktetését fenntartani.

A multhoz képest a megye jelen politikai élete egy nagy visszaesés, mi lesz még

— Kénytelen voltál elhítni velem, hogy szeretsz, kiáltja hevesen az ifjú, félbeszakítja a leányt.

— Bryán, te kiálthatatlan vagy!

— Bár ne volna egy krajczár sem és ne volna egy gondolatod sem mely nem az enyém! folytatja Bryán a kínos igazottság látható jeleivel.

— En mondtam már azt neked! válaszolja a leány átható tekintettel. Hát nem kívántam-e, hogy szeretnél szegény lenni, hogy azt mondhasd, hogy szeretsz s teljesen a te oltalmad és gondoskodásod alatt vagyok?

— Igaz; hej sokat mondtál te, de hihetek-e a te szavaidban? Azt hiszem, hogy az uralkodó szenvedély benned az önmegtartás. Nézd, hogy mit akarnál értem megtenni, mert azt gondolod, hogy ez az igazságos eljárás — pedig valósággal nem szeretsz engem!

— És hangjában a mely és komoly meggyőződés fájdalmas csengése van midőn ezt az esztelenséget mondja.

— Mit mondjak még neked? Kérde a leány nyugodtan, rövid szünet után.

A forró könnyeket nem tudta tovább visszatartani, s ajkai görcsösen vonaglanak midőn folytatja:

— Bryán, mit mond a leány akkor midőn a férfit meg akarja győződtetni arról, hogy igazán szereti. — Nekem úgy tetszik, hogy már is sokkal többet mondtam mint a mit a leányok mondan szoktak.

— Megmondom neked! — kiáltja Bryán hevesen. — Teljesen és feltétlenül bizik benne mindenben!

— Most arra kérek, hogy hagyj magamra — mondja Dorka hirtelen felállva. Sir Bryán, legyen úgy minden, a hogy kívánja.

(Folyt. köv.)

akkor, midőn tisztviselőink választásáról, a kormányzat jogainak legfőbbjéről megfontolt egy jól fegyverezett és saját előhaladásáért dekében csak egy felsőbb kegyet kereső tisztviselő kar és egy korlátlan hatalmu minis-terium által fog kormányoztatni;

tekintve, hogy az állami közigazgatás biztos és gyors eszközöséért az új javak egyik legsarkalatosabb alkotmányjogunkat, törvénytelen miniszteri rendeletke végrehajtását, a törvénytelenül kirótt adók beszedését és kivetett ujonczok előállítását feladja s teszi ezt akkor, mikor megszárdult alkotmányosságunk daczára. — Ausztria föderális kus fejlődésénél és a vele való kapcsolata fogva közölgünk a legnehezebb megpróbáltatások elibe néz, s midőn képviselőházunknak a felelős miniszteriummal szemben val ellenőrzési jogkörét a gyakorlatban még legközelebb multban is semmivé láttuk derülvá;

tekintve, hogy a jó és gyors közigazgatás az államosítás keresztülvitelét nem igényli, mert a jelenlegi törvényhatóságok szülő törvény mellett, a melyben a miniszter mindenhatóság a tulajdonképi közigazgatási kérdésekre meg van állapítva, s a melyben megyei tisztviselők feletti felügyelmi jog gyakorlásával — az állami közigazgatás érdekében mindig megvédeni lehet, s hogy a jelenlegi közigazgatási szervezet csak részben kíván jobb munkaerőt s a jobb munkaerőnek megfelelő jobb díjazást és biztos életállást, a m a fizetések felemelésével és a tisztviselői élethossziglani választásával, valamint azon elv kimondásával, hogy a megyei tisztviselői a miniszteriumok létszámába előléptethetők megválasztandók, — s így ez egyetlen érdek a jelenlegi önkormányzat keretén belül érvényesíthető, — határozta el az állandó választmány, miszerint e szempontok figyelembe tartásával javasolja a megyei közgyűlésnek hogy írjon fel a megyei önkormányzat fenntartása érdekében a képviselőházhoz, kifejeve, hogy az összes közigazgatási reform — szükségeltünk a megyei tisztviselői kar szellemi színvonalának emelése, anyagi helyzetének a fizetések emelése általi kedvezőbb tételére a élethossziglani választás s emellett az előléptetés biztosítása által ki van merítve, s a jelenlegi javaslatnak, mint időelőttiének és politikai helyzetünkkel össze nem egyeztethetőnek mellőzésével, készítsen a kormány által új javaslatot.

E felirati javaslat szerkesztésével az állandó választmány gróf Kornis Viktor elnöklete alatt gr. Vass Béla, Hatfaludy József, Rettégi Sándor és dr. Bónis Árpád tagokat bízta meg, utasítva, hogy a fennebbieknek megfelelő felirati tervezetet elkészítve, terjesszék azt a f. évi május hó 29-én tartandó megyei közgyűlés elé.

G Kornis Viktor s. k. Rettégi Sándor s. k. Hatfaludy József s. k. Czetz Kálmán s. k. Dr. Bónis Árpád s. k.

E határozati javaslat elhangzása után feláll Betegh Imre, állandó választmányi tag, s előterjeszti Szathmár vármegye átiratából átvett azon határozati javaslatát: mondja ki a közgyűlés, hogy a kormány által beterjesztett közigazgatási törvényjavaslatot helyesli, s az egyes polgárok egyéni és politikai szabadságának biztosítására kéri a képviselőházat, miszerint egy egységes felügyelmi törvény, szolgálólati pragmatika, a közigazgatási bíróság és a választási kérdésekben a kir. Curia bíraskodásáról készítsen az új törvényjavaslat életbe léptetéséig megfelelő törvényeket.

Gróf Kornis Victor magvas felvilágosító beszéde, dr. Bónis Árpád és Betegh Imre replica után többen szólamra nem jelentkeztek, főispán szavazására teszi fel a kérdést, s minután az állandó választmányi tudomásul vétel mellett ketten szavaztak, a jelenlegi megyei önkormányzat fenntartására 7-en adták szavazatukat, s Betegh Imre javaslata mellett alispán, főgyűző és főszámvérő részvétele, az előbbi két tudomásul vevő bizottsági tag csatlakozása daczára, csak 9-en adták szavazatukat.

Ez eredmény az autonómisták késői szervezkedésének volt következménye, de tekintve, hogy a független megyei bizottsági tagok között az autonómisták száma jelentékeny, hogy az ügyért a lelkesedés egy élénk aktió kifejtése mellett nagy leend, az autonómisták jó reményekkel és egy dicső harcra való kilátással tekinthetnek a f. évi május 20-iki közgyűlés elé.

X—Y.

Az erdélyrészi Kárpát-egyesület választmányi gyűlése.

A Kárpát-egyesület közgyűlése előtt a választmány is ülésezett, melyen több fontos ügy került elő. A gyűlésre a választmányi tagok nagyszámúval jelentek meg és d. e. 9 órakor gróf Bethlen Bálint elnök már megnyithatta az ülést.

A titkár jelentése szerint az „Erdélyrészi fűrődök leírása” már sajtó alatt van. Az előfizetési felhívás most kitértik szét. A tervezés érdekében minden lehető megtétetett. A borszéki fűrőd a munka részére át engedte gyönyörű fametszeteit. A munka illusztrációi készülnek. Körülbelül 40 szebbnél-szebb kép fogja a munkát díszíteni s a külső kiállítás is a legeszesőbb lesz. A fűrődök nagy része hajlandó a munka külségeihez hozzájárulni.

Kimondatott, hogy a földmívelésügyi miniszterhez kérs intézkessék a végbő, hogy új erdőszlakok építése alkalmával engedélyezze, hogy egyesületünk is építsen ezek mellé egy tourist szobát és az ehhez szükséges anyagot ingyen bocsássa rendelkezésünkre. Így 30-000-tal az egyesület a leg-

AZ „ELLENZÉK TÁRCZAJA”.

1891. Május 15.

Az a leány.

Angolból fordította: Amica

XXVIII.

(Folytatás.)

(72)

Még van egy másik körülmény mi a Ffoliotné boldogságát fokozza — éppen most kapott levelet Halling Dorkától, melyben az tudatja vele, hogy attól az embertől a com-promitáló levelet igen csekély összegért megkapta.

— Dorka azt írja, hogy rögtön elakarja égetni; de a második gondolata az volt, hogy ha Ffoliotné valamikor elfogadja, személyesen fogja azt átadni, hogy saját kezeivel egésze el.

Erre azt válaszolja Ffoliotné, hogy nem csak áldja őtet nemes és nagylelkű segítségért, de alig várja, hogy arcát ismét láthassa.

Dikkel és Glóryval Bryán is haza fog menni.

Ő nála nélkül a Ffoliotné öröme nem volna teljes: és Bryán sem óhatja hogy az tény, hogy Halling Dorka és Holt Mari egy és ugyan az a személy, más által jusson az anyjának tudomására.

Ezenkívül még arra is elő kell készíteni hogy ők szeretők és jegyesek mert erre nézve az ő makacs Dorkája végre engedett az ő kívánságának.

Néha rettenetes kételyek merülnek fel előtte — kételyek melyek lehetségesnek tennék azt ismételné Dorka előtt, a mit néhány hónappal ezelőtt az anyja szobájában mondott neki.

IskolaAlapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezzel közli, hogy a sz.-udvarhelyi tekintetes kir. törvényszék 2266—1890. számú végzése által a „Székely-egyleti első takarékpénztár” végrehajtó javára almasi Rácz Ferencz ellen 210 ft. s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával 1891. évi február hó 9-én bíróság lefoglalt és 680 ft-ra becsült 100 darab juh, 2 kanca ingóságok, 210 ft tőke, ennek 1890. évi március hó 6-ik napjától járó 8% kamatai, 1/2% váltódíj, eddig összesen 30 ft 98 kr. per-, 2 ft 27 kr. árverési hirdetési költség erejéig nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 287—1891. polg. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis a községi bázánál Almáson leendő eszközzésére 1891. évi Május hó 25-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezzel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsíron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Oklándon, 1891. évi május hó 12. napján.

LŐRINCZI KÁROLY,
kir. bírósági végrehajtó.

Van szerencsém a n. érd. közönség becses figyelmét
Széchenyi-tér 42. sz. a., Ifj. VARGA DÁNIEL ur házában levő
egészen ujonnan berendezett

MOSÓ-INTÉZETEMRE

felhívni,

hol bármely időben felvállalok mindennemű férfi-, női- és gyermek-fehérneműk, nemkülönb. szobafüggönyök és bútortbevonások kifogástalan mosását a legrövidebb idő alatt, — a legolcsóbb árak és pontos kiszolgálat mellett.

Becsés pártfogását kérve, maradok tisztelettel

Thuróczy Józsefné,

882. (5—5)

mosó-intézetesi tulajdonos.

Öltönynek való szövetek.

PERUVIEN és DOSKING

a magas Clerus számára.

Szabályszerűen előírt szövetek

hivatalnokok, veteránok, tüzölők, tornászok és lívrés családok számára.

Legfinomabb szövetek

billiárd- és más játszóasztalok részére, ezen kívül vízmentes

VADÁSZOLTÓZÉKNEK.

Utazó plaidek 4—12 forinttól kezdve

a legkínálóbb és legértékesebb szövetekből.

STIKAROVSKY JÁNOS

gyári raktár BRUNNEN.

Minták bérmentve. Minta-kártyák a szabó mester uraknak bérmentetlenül. Utánvételi küldemények 10 ft-on felül bérmentve.

Állandó posztóraktárom értéke meghaladja a 200,000 ft-ot, s így magától értetődik, hogy egy ily nagy világáruháznál sok szövet maradék marad, mit kénytelen vagyok az előállítású szövetnél jóval olcsóbban elveztegetni. Minden józan gondolkodású ember beláthatja, hogy ily kis maradékokból mintá nem küldhető, mert néhány száz minta-darabka megrendelése által ezen maradékokból semmi sem maradna és ezek szerint valószínűsítésem, ha posztó-czék maradék-mintákat hirdetek és ily esetekben mintá darabok magáról a végtől és nem maradékokból vannak levágva és az ilyen eljárás csőjja könnyen érthető.

Oly maradékok, melyek nem tetszenek, kicserélhetők, vagy a pénz visszaadatik.

Levelezések német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven elfogadhatók.

148. (22—24)

MARGIT

gyógyforrásról

MAGYAR SELTERS

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikléeses vizek között, — vagy alkalmatlanság szerencsés összetételű kevés szabad szénas, de csúsz, félig kötött szénas tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásnak találtam a légtutak és gyomoralkoholjainak hurutos bántalmait. A Seltersi Radein, Vichy, stb. vizektől különbözőbb csekélyebb szabad szénas tartalmánál fogva a szert vizeknek lehetősége, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénas-víz-dúsabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár és Rókus-kórház igazgatója: Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légtutak, emésztő- és vizek-szervek hurutos bántalmait olyannyira, hogy jelenleg rokonalkoholjaim más ásványvíz-kórházunkban alig rendeltek, — csekély szabad szénas tartalmánál fogva a szikléeses vizeknek használatát a Seltersi, Radein, Vichy, stb. vizekkel szemben előnyvel bír.

Dr. Navrátil Imre egyetemi tanár: Torok-, gége-, légcső- és borbélybetegségekben igen jó, kiváló hatást tudok akkor gyakorolni, ha az emésztő szervek bántalmával rokon természetű gyomorjaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár: Gége-, tüdő-, gyomor-, vese- és húgyúti hurutjait szintén o-zlatja. Ez időszert Európában legelső a legátogatottabb tudósok hírnevétől is megkapta.

GÖRBERSDORF
A „Margit”-forrás gyógyhatásáról: — Sokoldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben a „Margit”-forrás gyógyvizét alkalmazva a legégszesebb ital!

Kizárólagos főraktár

Édeskuty L.

Ugyisint kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

824. (4—12)

Kőfaragók,

kik kőbányában a kőfejtéshez értenek,

állandó alkalmazást nyerhetnek

WEISZLOVITS ADOLF és FIA

CZÉGNÉL,

NAGYVÁRADON.

456. (1—1)

Egy háttas ló,

vasderes, kancza, erdélyi faj, 8 éves, 160 cm. magas, csinos külsejű, jól belovagolva és a csapat előtt biztos,

eladó.

Megtekinthető Külmagyar-utca 6. sz. a., Kolozsvárott.

505. (1—3)

ERDÉLYI GYÓGYKINCSE!!!

K.-IMPÉR-RÉPÁTI

rendkívül szénsavdús és legtisztább égyényes gyógy-savanyuvíz

AZ ÉGVÉNYES SAVANYUVIZEK GYÖNGYE!

Megbecsülhetetlen gyógyhatása a légzőszervek betegségeinél, vese- és gyomorbajokban, a húgyúti szervek összes bántalmánál stb.

Páratlan oldószert! Legkínálóbb diureticum!

Savainak szelíd hatásánál fogva, az étrend szabályozása nélkül is, bárki által folyton élvezhető.

Rendkívül dús szénsavtartalmánál fogva — igen kellemes és tartós íze, valamint a nyelvre ható éles csípőssége folytán — a legkedvesebb üdítő ital.

Legégszesebb és legkellemesebb borvíz a savanyuvizek között!

A „répáti” savanyuvíz, ezen természet és tisztaság — a maga nemében bizonyára ritka — ásványvíz híres, minden érzékszervi lóvónak úgy is mint élvezeti, úgy is mint gyógyítási, a belső szervek összes bántalmait ellen lelkiszeretettel a legmeglehetőbben ajánlható.

Csupán egyszeri kísérlet elegendő a fenti leírásból meggyőződni a „répáti” savanyuvíz minőségéről és teljességéről, melyet minden leírásból meggyőzően meg lehet bizonyítani.

VÁRTT: Id. J. B. MISSELBACHER ur kereskedésében és minden nevezetesebb vendéglőben; továbbá megrendelhető saját szétküldési raktárában BRASSÓBAN.

Tisztelettel a „répáti” gyógyforrás kezelője: György József.

508 (4—30)

BORSZÉK.

Gyógyfürdő Csikmegyében, 881 méter magasságban, fenyvesek közt.

A fürdőidény megnyílik június hó 1-én.

Közlekedés Szász-Régen utolsó vasuti állomás, hol az érkezőket gyors kocsik várják.

Borszék haladása az elmúlt év óta igen tetemes, 10 szebbnél szebb új nyaraló épült, nemkülönb. a fürdők, kutak és sétányokon igen költséges és nagymérvű újítások eszközöltettek.

A fürdő híres vasas savanyuvizei mellett eddig sehol nem létező hideg savanyuvíz-fürdőkkel, jól berendezett hideg víz-gyógyintézet-tel, kitűnő vasas láppal és más meleg fürdőkkel rendelkezik. El van látva mindazon kényelmi és szórakoztató kellékekkel, melyekkel egy első rangú nagy fürdőnek birnia kell.

Zenéjét ez évben a híres Balog Bandi kecskeméti cigány zenekara fogja szolgáltatni.

A borszéki savanyuvíz budapesti és Dunántúli megyék fő- és kizárólagos raktárosa ez idő szerint Édeskuty Lajos, ezen kívül Magyarország minden nevezetesebb helyén raktár van felállítva és megrendelhető a következő árakon az alólírt igazgatóságnál:

Borszéki savanyuvíz árak.

Szállmáshelybe csomagolva:

1 üveg 2 Lit.	f. — 18
1 „ 1 1/4 „	f. — 13
1 „ 1 „	f. — 11
1 „ fél „	f. — 9

Rekeszekbe csomagolva:

50 üveg 1 1/4 Lit.	f. 6'60
25 „ 1 1/4 „	f. 3'30
50 „ 1 „	f. 6'10
25 „ 1 „	f. 3'10
50 „ 0 5 „	f. 5'30

A borszéki fürdő és üzlet igazgatósága.

454. (2—x)